

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. СТЕФАНІКА**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Публічне управління в освіті, сфері охорони здоров'я
спеціальність **281 «Публічне управління та адміністрування»**
освітня програма **«Публічне управління та адміністрування»**
інститут **післядипломної освіти та довузівської підготовки**
кафедра **управління та бізнес-адміністрування**

Івано-Франківськ – 2020 рік

Робоча програма «Публічне управління в освіті, сфері охорони здоров'я» для студентів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (освітня програма «Публічне управління та адміністрування»)

Розробники:

Смушак М.В., к.е.н., доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування

Томашевська А.В., к.е.н., доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2020 року

Завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування

_____
(підпис)

(Жук О.І.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	вибіркова	
	281 «Публічне управління та адміністрування»		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)			
Загальна кількість годин - 90		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16	4
		Практичні, семінарські	
		14	6
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60	80
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 % та 60 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Необхідність вивчення дисципліни обґрунтовується появою нових вимог до ефективності управління діяльністю різних суб'єктів господарювання в умовах трансформації економіки нашої держави та глобалізаційних процесів, що відбуваються у світовій економіці. Слід зазначити, що структурним елементом будь-якої національної економіки є суб'єкти господарської діяльності різних організаційно-правових форм, які мають різні цілі діяльності. Але разом з тим кожний суб'єкт господарської діяльності має сформулювати систему управління та організувати процес управління таким чином, щоб забезпечити досягнення стратегічних цілей та створити умови для подальшого розвитку в нестабільному середовищі функціонування сучасних організацій. Виконання такого завдання може бути під силу лише управлінцю обізнаному у питаннях організаційного дизайну, методів і інструментів управління, технологій і методів прийняття управлінських рішень, планування та діагностики різних аспектів діяльності та використання ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, тощо), особливостях розробки конкурентної політики та конкурентної стратегії спроможного оцінити ризики та вчасно запропонувати і впровадити заходи антикризового управління.

Ефективне управління охороною здоров'я в системі публічної служби держави сьогодні є невід'ємною складовою існування достатньо розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як критерій досягнення соціальної справедливості та злагоди, що обумовлює важливе значення вивчення дисципліни

Мета – вивчення дисципліни є визначення основних політичних процесів у сфері державної політики охорони здоров'я в умовах суспільних трансформацій і формування ринкової економіки шляхом надання слухачам знань з державної політики і стратегії в галузі управління охороною здоров'я враховуючи всі рівні управління та сучасні аспекти охорони здоров'я, які включають напрямок сприяння здоров'ю та формування здорового способу життя та управління в сфері освіти.

Основні завдання:

- спеціалізованих концептуальних знань, набутих у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;
- критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межпредметних галузях.
- розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог .
- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;
- здатність до подальшого навчання.
- сприяння розвитку професійної кваліфікації слухачів на підставі надання систематизованих знань щодо державної політики у сфері охорони здоров'я.
  - зосередження уваги слухачів на особливостях формування та реалізації сучасної державної політики і стратегії у сфері охорони здоров'я;
  - ознайомлення з державною політикою щодо перебудови медичного забезпечення в Україні, основних етапів та змісту сучасного реформування медичної галузі;
  - розробка та впровадження теоретичних і організаційно-правових засад державного управління у практику діяльності та розвитку охорони здоров'я в Україні;
  - ознайомлення слухачів із зарубіжним досвідом щодо розвитку теорії і практики організації та функціонування державного управління охорони здоров'я;
  - розширення уявлення слухачів щодо теоретичних і практичних аспектів державного управління охорони здоров'я;

– навчити слухачів максимально використовувати отримані знання в процесі становлення та розвитку державного управління охорони здоров'я в Україні

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК.2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

ФК.4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

ФК.6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання

ПР4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПР8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Становлення та основні засади менеджменту в освіті

Тема 1. Становлення та розвиток менеджменту в освіті

1. Визначення поняття «управління» та «менеджменту».
2. Історія розвитку теорії управління.
3. Наука «управління», «менеджмент» в сучасних умовах. 4. Закономірності, принципи, функції менеджменту освіти

Тема 2. Сучасні моделі освіти та система управління освітою в Україні

1. Державне управління системою освіти. Державна політика і галузі освіти.
2. Європейська модель освіти.
3. Американська модель освіти.
4. Японська модель освіти.
5. Державний характер управління системою загальної середньої освіти.
6. Принципи освітньої політики в системі управління загальною середньою освітою.

Тема 3. Особливості управління закладами освіти

1. Сутність підготовки та прийняття управлінських рішень в закладах освіти.
2. Особливості та етапи управлінського циклу.
3. Особливості та значення інформаційного забезпечення процесу управління.
4. Принципи освіти і політики України. Державні органи управління системою загальної середньої освіти.

Тема 4. Освітній заклад, як об'єкт управління

1. Сутність поняття та структура педагогічної системи.
2. Класифікація педагогічних систем.
3. Закрита відкрита педагогічні системи.
4. Умови функціонування педагогічної системи.
5. Загальні умови функціонування педагогічної системи

Тема 5. Управлінська діяльність керівника закладу освіти.

1. Зміст управлінської діяльності керівника закладу освіти.
2. Роль та функції адміністратора в системі освіти.
3. Вимоги до характерологічних особистих, професійних рис керівника.
4. Професіограма керівника закладу освіти.
5. Особливості професійної підготовки керівника-менеджера освіти.
6. Планування, організація, мотивація і контроль, як основні функції управлінської діяльності.
7. Стилї керівництва в освітніх закладах.

Змістовний модуль 2. Становлення та основні засади менеджменту в сфері охорони здоров'я

Тема 6. Загальні теоретичні основи державної політики у сфері охорони здоров'я

1. Вступ до державної політики і стратегії.
2. Державна політика як соціальне явище.
3. Роль держави та інших суспільних груп у формуванні державної політики у сфері охорони здоров'я.
4. Законодавча та нормативна бази сприяння реалізації політики.
5. Система суспільного добробуту.
6. Фактори, що формують систему соціального добробуту.
7. Соціально-економічні передумови реформування системи охорони здоров'я.

Тема 7. Міжнародний досвід формування державної політики в галузі охорони здоров'я та можливості його адаптації в Україні.

1. Політика з охорони здоров'я Всесвітньої організації охорони здоров'я.
2. Політика в сфері охорони здоров'я Європейського Союзу.
3. Досвід формування державної політики в галузі охорони здоров'я в країнах з ліберальними системами охорони здоров'я.
4. Організація систем охорони здоров'я в країнах з соціально направленою політикою в галузі охорони здоров'я.
5. Світові моделі формування державної політики з охорони здоров'я та їх адаптація в умовах України.

Тема 8. Державна політика і стратегія України в галузі охорони здоров'я

1. Основні проблеми системи охорони здоров'я в Україні.
2. Концепція реформування охорони здоров'я в Україні.
3. Успіхи, прорахунки та перспективи подальшого впровадження державної політики в сфері охорони здоров'я в Україні.
4. Роль державних службовців у формуванні та реалізації політики в галузі охорони здоров'я.
5. Роль недержавних, громадських професійних організацій в розробці та реалізації державної політики в галузі охорони здоров'я

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Стратегічні цілі і завдання антикризового менеджменту												
Тема 1. Становлення та розвиток менеджменту в освіті	11	2	2			7	11	1	1			10
Тема 2. Сучасні моделі освіти та система управління освітою в Україні	11	2	2			7	10		1			10
Тема 3. Особливості управління закладами освіти	11	2	2			7	11	1				10
Тема 4. Освітній заклад, як об'єкт управління	11	2	2			7	11		1			10
Тема 5. Управлінська діяльність керівника закладу освіти.	10	2				8	11		1			10
Разом за змістовим модулем 1	54	10	8			28	55	2	4			50
Змістовний модуль 2. Особливості антикризового менеджменту регіоном та економічна безпека.												
Тема 6. Загальні теоретичні основи державної політики у сфері охорони здоров'я	12	2	2			8	11	1				10
Тема 7. Міжнародний досвід формування державної політики в галузі охорони здоров'я та можливості його адаптації в Україні.	12	2	2			8	12		1			10
Тема 8. Державна політика і стратегія України в галузі охорони здоров'я	12	2	2			8	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 2	36	6	6			24	35	2	2			30
Усього годин	90	16	14			60	90	4	6			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Становлення та розвиток менеджменту в освіті	2
2	Тема 2. Сучасні моделі освіти та система управління освітою в Україні	2
3	Тема 3. Особливості управління закладами освіти	2
4	Тема 4. Освітній заклад, як об'єкт управління	2
5	Тема 6. Загальні теоретичні основи державної політики у сфері охорони здоров'я	2
6	Тема 7. Міжнародний досвід формування державної політики в галузі охорони здоров'я та можливості його адаптації в Україні.	2
7	Тема 8. Державна політика і стратегія України в галузі охорони здоров'я	2
Разом		14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Становлення та розвиток менеджменту в освіті	10
2	Тема 2. Сучасні моделі освіти та система управління освітою в Україні	10
3	Тема 3. Особливості управління закладами освіти	10
4	Тема 4. Освітній заклад, як об'єкт управління	10
5	Тема 5. Управлінська діяльність керівника закладу освіти.	10
6	Тема 6. Загальні теоретичні основи державної політики у сфері охорони здоров'я	10
7	Тема 7. Міжнародний досвід формування державної політики в галузі охорони здоров'я та можливості його адаптації в Україні.	10
8	Тема 8. Державна політика і стратегія України в галузі охорони здоров'я	10
Разом		80

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання полягає у виконанні студентом самостійної письмової практичної контрольної роботи. Робота повинна бути обсягом до 15 сторінок.

Перелік індивідуальних навчально-дослідних завдань наведено на сайті дистанційного навчання : <https://d-learn.pnu.edu.ua/>.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Публічне управління в освіті, сфері охорони здоров'я» застосовуються такі методи навчання студентів:

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення студентами інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- репродуктивний: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;
- проблемного виконання: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого;
- частково-пошуковий.(евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом;
- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висувуючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

9. Методи контролю

Поточний контроль передбачає:

- опитування на практичних заняттях;
- контрольні і самостійні роботи.

Підсумковий контроль передбачає: залік.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D		
50-59	E	задовільно	
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним

			ВІВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ
--	--	--	-------------------------

10. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 черв. 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.
2. Здоровье – 21. Основы политики достижения здоровья для всех в Европейском регионе Всемирной организации здравоохранения / ВОЗ, Европейское региональное бюро. – Копенгаген, 1999. – 310 с.
3. Концепція розвитку охорони здоров'я населення України: Затв. Указом Президента України від 7 груд. 2000 р. №1313/2000. – Б.м., 2000.
4. Волос Б., Вашев О. Державна політика і стратегія в галузі охорони здоров'я. Опорний конспект лекцій. - Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ, 2005. - 80 с.
5. Банчук М. В. Основні проблеми державного управління реформуванням галузі охорони здоров'я України [Текст] : монографія / М. В. Банчук ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. - Київ : НАДУ, 2013. - 439 с.
6. Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні: навч. посіб./ І.М. Солоненко, Л.І. Жаліло – кер. автор. колективу/. К.: Вид-во НАДУ, 2004. – 116 с.
7. Стеценко С. Г. Медичне право України: Підручник/С. Г. Стеценко, В. Ю. Стеценко, І. Я. Сенюта. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 507 с.
8. Стеценко С. Г. Сучасне українське медичне право: Монографія / За заг. ред. С. Г. Стеценка. – К.: Атіка, 2010. – 496 с.
9. Ярош Н. П. Державні соціальні стандарти у сфері охорони здоров'я України [Текст] / Н. П. Ярош ; Національна академія держ. управління при Президентіві України. - К. : НАДУ, 2006. - 196 с.
10. Мартинець Л.А. Сучасні моделі освіти: навч.-метод. посібник. Донецьк, 2015. 102 с. URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/33/1/Сучасні%20моделі%20освіти_2016.pdf
11. Управління загальноосвітньою школою в сучасних умовах / за ред. І. Л. Лікарчука. Київ: Вид. О. М. Ешке, 2003. 312 с.
12. Управління загальноосвітньою школою в сучасних умовах / за ред. І. Л. Лікарчука. Київ: Вид. О. М. Ешке, 2003. 312 с.

Допоміжна література

1. Карамішев Д. В. Стратегічне управління інноваційними процесами в системі охорони здоров'я: державні механізми. Національна академія держ. управління при Президентіві України, Харківський регіональний ін-т держ. управління. - Х. : Видавництво ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. - 304 с.
2. Жаліло Л., Солоненко І., Волос Б. та ін. Охорона громадського здоров'я: управлінські аспекти: Навч. посіб. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – 142 с.
12. Стратегічні напрямки розвитку охорони здоров'я в Україні.: Моногр. / За ред. В.М. З. Лехан. (У складі авт. кол. Л.І. Жаліло, І.М. Солоненко та ін.). – К.: Сфера, 2001. – 176 с.
4. Фірсова О. Д. Економічні засади державного регулювання охорони здоров'я = Economic principles of state regulation in health care : навч. посіб. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. - Київ : НАДУ, 2019. - 190 с.
5. Кульгінський Є. А. Процеси євроінтеграції та їх вплив на реформи системи охорони здоров'я в Україні. Держава та регіони. Серія Державне управління. 2016. Вип. 3. С. 38-42.
6. Федоренко Т. А. Міжнародні стандарти партисипаторної демократії як підґрунтя

- забезпечення участі громадськості в державному управлінні у сфері охорони здоров'я в Україні. Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Серія Державне управління. 2017. № 3. С. 95-102.
7. Гузій О. В., Устінов О. В. Медична реформа від Уряду на порозі впровадження: як це відбуватиметься? Український медичний часопис. 2017. № 5. С. 70-71.
8. Гузій О. В., Електронна система охорони здоров'я: детально про найближчі зміни. Український медичний часопис. 2018. № 1. С. 29-30.
9. Бойко С. Г. Порівняння моделей фінансово-економічної організації охорони здоров'я України та країн Європейського Союзу. Держава та регіони. Серія Державне управління. 2016. Вип. 2. С. 40-44.
10. Фойгт Н. А. Державне управління охороною суспільного здоров'я в умовах демографічного старіння в Україні [Текст] : монографія / Н. А. Фойгт ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : ДКС Центр, 2011. - 319 с.
11. Авраменко Т. П. Державне управління системою охорони здоров'я в умовах системних змін в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. Держава та регіони. Серія Державне управління. 2014. Вип. 2. С. 89-95
12. Менеджмент: Навчальний посібник С.І. Михайлов, Т.І. Балановська, О.С. Степасюк, О.П. Гоголя та ін. Київ: НУБіП України, 2010. 536 с.
13. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи Київ: Логос, 2002. 140с.
14. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: навчальний посібник Київ Знання 2006. 365с